

[Christmas Møller.]

Egenskaber hos ærede Medborgere, det gælder ikke i Almindelighed med den høje Standard, der hersker i det politiske Liv, derfor vil jeg sige, at jeg tror heller ikke, at den personlige Afstemning er noget, man skal vende sig imod.

Dernæst siger det ærede Medlem Hr. Krag: Det, denne Valglov gør, er, at den bygger paa Parti. Deri har han Ret, men paa ganske særegen Maade. Jeg vil gerne gøre nogle Bemærkninger derom, fordi jeg tror, det er et af de Omraader, hvorpaa man maaske kunde tænke baade fra Ministeriets og Partiets Side senere at fremsætte Forslag. Jeg vil gerne først sige til det ærede Medlem Hr. Krag, at det er slet ikke noget, der er særligt for denne Valglov, at man kan blive valgt sammen med et Parti og derefter staa hinanden imod. I den ekstraordinære Rigsdagssamling 1909 var Partigrupperingen ved Samlingens Begyndelse den, at Venstrereformpartiet havde 37 Mandater, og ved Slutningen havde det 27. Hvorfor? Fordi Forsvarssagen i Venstre-reformpartiet havde skabt en Splittelse, saa der dannede sig en 10—11 Mands Gruppe. Det er ikke noget nyt. I selve Venstre-reformpartiet, som man maa regne for Moderpartiet til det nuværende Venstre, kender man det.

Dernæst vil jeg gerne sige, at den Maade, hvorpaa man stiller Parti op i Valgloven, er den, at man siger: Det er Vælgerne, der afgør, hvad Partiet egentlig er, ikke Vælgerorganisationerne, ikke Hovedledelsen. Derfor er det naturligvis Overvejelse værd — og det er det, jeg mener, man kunde diskutere —, om det Begreb, vi har, „støttende et Parti“, ikke burde forsvinde af Valgloven; thi det, at man stiller sig, støttende et Parti, er saa løst, men kan give Ret til f. Eks. at faa Tillægsmandater og marchere ind i en bestemt Linie, at det kan være overmaade farligt. Deri er jeg enig med det ærede Medlem. Man maa naturligvis erkende, at hvis man, som Valgloven er, stiller sig, sluttende sig til Partiet, gælder nøjagtigt det samme, og saa har man ikke noget Middel over for vedkommende. Men jeg maa sige til det ærede Medlem Hr. Krag, at det havde man i Sandhed heller ikke i Enmandskredsene, og det viste Venstre-reformpartiet med de 37 Mandater ved Samlingens Begyndelse og de 27 ved Samlingens Slutning. Jeg har kendt saa meget til J. C. Christensen og hans politiske Virke, at saadan just med Blihdhed tror jeg ikke, de 10 er gaaet ud af Venstrereformpartiet.

Derfor maa jeg ogsaa stille et andet

Spørgsmaal op, som vi overmaade ofte drøfter, og som det ærede Medlem Hr. Krag har vendt med særlig Styrke imod mit Parti. Naar det ærede Medlem har angrebet os for at undlade at stemme ved Valutaloven, siger det ærede Medlem, naar vi er kommet med Betragtninger over Valget: Efter Grundlovens § 55 er Rigsdagsmænd kun bundet ved deres Overbevisning. Dette vil sige, at hvad enten man har Enmandskredssystemet eller det nuværende System, vil der kunne ske Splittelse af en eller anden Art i Løbet af en Samling, i Løbet af en Periode, saaledes at der kan komme Partigrupperinger, til Trods for at man har staaet samlet ved et Valg. Det, man kan sige, og det, som jeg kunde tænke mig, at det ærede Medlem Hr. Krag i hvert Fald tænker paa, det er, at man allerede i Starten har haft til Hensigt at lave den Splittelsesgruppe, som i Løbet af ikke saa forfærdelig lang Tid kom, og hvis det ærede Medlem sagde, at det var saadan noget, han tænkte paa, saa vilde jeg sige til ham, at Tanker er jo todfri, og derfor behøver jeg ikke at behandle dem videre.

Paa Enkeltmandskredssystemets Basis kan der ikke laves en retfærdig Valglov, og paa Enkeltmandskredssystemets Basis vil man derfor ikke kunne faa vor Medvirkning til en Ændring. Enhver Beregning vil med Valgresultatet af 22. Oktober i Erindring vise, at for de mindre Partier her i Salen vilde det meget snarere være at give det største Parti en Chance for at faa et Mandat i Tinget langt større, end hvad dets Stemmer berettigede det til. Vi kan derfor, som det ærede Medlem Hr. Carsten Raft sagde, give Tilslutning til dette Forslag og til, at man ikke gaar ind i en almindelig Valglovsdrøftelse og -behandling. Vi mener ikke, at en saadan er rimelig og naturlig — jeg har nævnt et enkelt Punkt, som man kunde tage op.

Naar det ærede Medlem Hr. Krag's Forsøg paa som Indenrigsminister at ændre Valgloven Gang paa Gang strandede, saa var Aarsagen just den, at man fra anden Side, bl. a. ogsaa fra mit Partis Side, har kunnet vise med tørre Argumenter den daværende Minister, det nuværende ærede Medlem, at man ikke kunde skabe Retfærdighed paa de Forslag, som det ærede Medlem fremsatte. Derfor gaar jeg ogsaa ud fra, at Socialdemokratiets og Det radikale Venstres Ordførere og den højtærede Indenrigsminister vil bekræfte, at man vel kan forhandle Spørgsmaal om Ændringer i Valgloven, thi ingen Lov er det sidste Ord,